

Välfärdsområdesstyrelsen 13.11.2023 § 190

§ 190

Svar på den av ledamot Valle och 11 andra ledamöter lämnade fullmäktigemotionen nr 6/2022 Kostnaderna för barnskyddet och antalet placeringar av barn utom hemmet måste fås ned i Västra Nylands välfärdsområde

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Ahlström Mari

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar

1. ge följande svar på fullmäktigemotionen:

Svar på fullmäktigemotionen

Serviceområdet för tjänster för barn, unga och familjer har berett svaret på fullmäktigemotionen.

Tjänsterna för barn, unga och familjer utvecklar alla tjänster riktade till barn, unga och familjer som en helhet.

Målet är att hjälpa familjer i ett tidigt skede och i rätt tid för att minska behovet av tyngre tjänster, såsom behov av barnskydd. För att minska behovet av barnskyddstjänster i sista hand krävs att arbetet utvecklas i fråga om alla aktörer som arbetar med barn och familjer.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds statistikuppgifter har en barnskyddsanmälan gjorts för 9,1 procent av alla barn i Finland. I Västra Nylands välfärdsområde är motsvarande procent 7,8. Antalet barnskyddsanmälningar håller på att stiga såväl nationellt som i Västra Nylands välfärdsområde. Det görs kvantitativt sett fler barnskyddsanmälningar och de berör en allt större andel av befolkningen.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds statistikuppgifter var 1,6 procent av alla barn och unga i åldern 0–17 i Finland placerade utom hemmet 2022. I Västra Nyland var andelen 1,2 procent. Av 22 välfärdsområden var procenten endast lägre i fyra andra välfärdsområden jämfört med Västra Nylands välfärdsområde: på Åland, i Mellersta Österbotten, Österbotten och Södra Karelen.

Nedan syns procentantalet i ytterligare några välfärdsområden för jämförelse:

Helsingfors 1,8 procent
Egentliga Finland 1,6 procent
Vanda-Kervo 2,2 procent
Södra Karelen 0,7 procent
Birkaland 1,5 procent

För att stöda barn och familjer samt undvika placering beviljas

barnskyddets kunder många sorts olika stödåtgärder inom öppenvården. Som egen verksamhet erbjuder vi klienter socialhandledning, socialt arbete, intensifierat familjearbete och familjerehabilitering. Intensifierat familjearbete och familjerehabilitering är aktivt ändringsarbete där ett av målen är att förebygga behovet av vård utom hemmet. Den egna serviceproduktionen kompletterar de köpta tjänsterna. Utöver den egna verksamheten skaffas som köptjänster intensifierat familjearbete, familjerehabilitering, mödrahemstjänster, stödfamiljer och hemservice. Dessutom kan man få ekonomiskt stöd till exempel för ett barns hobby.

Personalen i välfärdsområdet har olika slags kompletterande utbildningar, enligt vilka stödet kan skraddarsys enligt klientens behov. För stödåtgärder inom öppenvården ställs mål som man kommer överens om tillsammans med barnet och familjen, och målen dokumenteras i barnets klientplan. Inom barnskyddet gör man nätverkssamarbete med bland annat småbarnspedagogiken, skolor och hälsovården. Inom barnskyddet utvecklar man ytterligare den systemiska verksamhetsmodell där man stärker barns och deras familjers delaktighet och att de blir hörda.

För att utveckla barnskyddets och den specialiserade sjukvårdens samarbete har en projektgrupp utsetts till Nyland. Gruppen har som syfte att beskriva nuläget och problem angående unga som behöver krävande vård i Nyland samt beskriva situationen med barnskyddets och ungdomspsykiatriens integrerade vård. Utöver att beskriva nuläget söker projektgruppen lösningar på att utveckla samarbetet och göra det mer intensivt.

Inom barnskyddet är placering utom hemmet alltid den sista lösningen. I regel kan ett barn endast bli omhändertaget om man inte kan påverka barnets situation i tillräcklig grad med hjälp av stödtjänsterna inom öppenvården som beskrevs ovan. Om barnet placeras utom hemmet ska man alltid i första hand utreda möjligheten att placera barnet i familjevård. Om barnet inte kan placeras i familjevård kan barnet placeras i institutionsvård. Välfärdsområdet har som mål att öka familjevårdens andel i förhållande till institutionsvården. Omhändertagandet ska upphöra tvärt om grunderna för omhändertagande inte gäller och det inte längre finns något behov för vård utom hemmet. Inom vården utom hemmet granskas grunderna för omhändertagande regelbundet.

Beredningen av beslut om omhändertagande är en krävande och omfattande uppgift inom barnskyddet. Barnskyddslagen styr på en väldigt detaljerad nivå barnskyddets verksamhet och det har fastställts i lagen hurdana situationer och vilka grunder som ska uppfyllas till exempel för att placera ett barn utom hemmet. Om grunderna för omhändertagande uppfylls har socialarbetaren en lagstadgad skyldighet att börja bereda barnets omhändertagande för att skydda barnet.

För tillfället använder sig Västra Nylands välfärdsområde av ungefär 200 privata serviceproducenters platser för vård utom hemmet. Det finns cirka 450 konkurrensutsatta serviceproducenter. Kundhandelnsenheten styr valet av plats för vården utom hemmet centraliserat för att beakta kostnadseffektiviteten.

Antalet placeringar av unga utom hemmet framhävs också i Västra Nyland. Välfärdsområdet utbildar ett eget MDFT-team (multi dimensional family therapy), som man till exempel i Esbo och i andra stora städer har haft positiva erfarenheter av. Genom en MDFT-terapeut har 21 av 29 klienter i Esbo fortsatt att bo hemma efter arbetet med terapeuten. Metoden lämpar sig för situationer där man redan har

försökt med andra stödåtgärder och överväger placering utom hemmet.

Att stöda föräldern till ett omhändertaget barn och att utveckla detta stöd utgör ett av utvecklingsobjekten för barnskyddet i Västra Nylands välfärdsområde. Den effektivaste metoden för att förebygga barnskyddsklienter och placeringar utom hemmet är att ge familjer stöd i rätt tid så att inte så många skulle behöva bli barnskyddsklienter.

Inom familjesocialarbetets tjänster arbetar man mångprofessionellt och samordnat med olika aktörer. Det är särskilt viktigt att samarbeta med experter inom barnskyddet. Vi måste också i fortsättningen intensifiera och förbättra detta samarbete. Tillgången till familjesocialarbetets tjänster och antalet klienter ska ökas i Västra Nylands välfärdsområde, varvid man kommer att klara av att svara på behovet av stöd för familjer i rätt tid och i tillräcklig grad och så att klienterna inte ska behöva hänvisas till barnskyddet. Västra Nylands välfärdsområdes familjesocialarbetestjänster (hemservice och familjearbete) används i mindre grad än jämfört med hela landet (2022). Och vi har behov av att flytta över tjänsternas tyngdpunkt från tunga tjänster till lättare tjänster, vilket också är ett av målen i servicestrategin.

Antalet klienter och användningen av tjänster ska också ökas i familjerådgivningstjänsterna, där också uppfostrings- och familjerådgivningen i Västra Nyland har använts i avsevärt lägre grad i förhållande till genomsnittet i resten av landet (2022).

För att underlätta tillgången till lågtröskeltjänster och tjänster i rätt tid håller handlednings- och rådgivningsverksamhet inom socialtjänsterna för familjer, en verksamhet som redan förankrats i Esbo, på att utvidga sig i hela Västra Nylands välfärdsområde. Vägen för att bli klient vid Esbos barnpsykiatriska enhet håller på att ändras från och med början av 2023 så att den baserar sig på social- och hälsovårdspersonalens remisser, vilket underlättar processer och förbättrar tillgången till riktade mentalvårdstjänster i rätt tid. På familjerådgivningarna och mentalvårdstjänsterna för barn bereds i samarbete med olika aktörer en nivåstrukturerad av vården internt i Västra Nylands välfärdsområde samt med hjälp av en separat arbetsgrupp mellan den specialiserade sjukvården och de andra välfärdsområdena i Nyland. Genom en nivåstrukturerad av vården och intensifiering av samarbetet förbättras också sådan vård som riktas rätt och sker i rätt tid, vilket minskar behovet av barnskyddets tjänster.

Att stärka samarbetsstrukturerna mellan olika aktörer, etablera konsultationsmodeller och samarbete bland annat med kommunernas småbarnspedagogik, skolväsendet och ungdomsarbetet samt med föreningar är synnerligen viktigt för att vi ska lyckas flytta tyngdpunkten från att använda barnskyddets tjänster till att använda familjecentrets tjänster.

På rådgivningarna och inom elevhälsan görs mycket mångprofessionellt samarbete med andra aktörer, såsom med riktade tjänster och tjänster inom särskilt stöd, med målet att tillhandahålla klienten så tidigt stöd som möjligt. Arbetstagarna ska ha kompetens att upptäcka barns, ungas och familjers behov av stöd och hänvisa dem till rätt tjänster. Den sektorsövergripande expertgruppen som avses i lagen om elev- och studerandevård ska oftare än nu tas med som en aktör som hjälper barn och unga, såsom arbetstagarna vid servicelinjerna inom riktade tjänster och tjänster inom särskilt stöd. Således kan stöd erbjudas i ett allt tidigare skede tillsammans. Det ska finnas tydliga konsultationsstrukturer mellan olika tjänster och med dessa stöder man att klienten kan få alltmer hjälp av den tjänst, till vilken klienten har sökt sig. Alla arbetstagare måste stöda varandra i deras arbeten. Då minskar mängden överlappande arbete och förutsättningarna för

mångprofessionellt arbete stärks.

Vid mödra- och barnrådgivningar och inom elevhälsan ligger fokus på förebyggande och tidigt stöd. Redan under graviditeten arbetar rådgivningsverksamheten med att stärka föräldrarnas föräldraskap. Elevhälsotjänsterna är verksamma i barns och ungas vardag på daghem, i skolor och vid läroanstalter och är således lättillgängliga för sina klienter. Rådgivningarna samt skol- och studerandehälsovården når barn och unga i nästan alla åldrar samt familjer som väntar barn. På så sätt når man genom basservicen klienter som behöver stöd och kan hjälpa många utan att hänvisa dem vidare till andra tjänster. I de förebyggande tjänsterna och tjänsterna inom tidigt stöd utvecklas e-tjänsterna, varvid hjälp kan erbjudas på flera olika kanaler till en bred grupp som behöver hjälp. Genom att stärka användningen av e-tjänster kan förebyggande tjänster och tjänster inom tidigt stöd bättre än tidigare riktas till de med störst behov av hjälp för att undvika att de senare behöver tyngre tjänster. På rådgivningarna kan hälsovårdarna erbjuda fler besök och besök för särskilt stöd enligt klientens behov. Likaså har man inom skol- och studerandehälsovården erbjudit besök för särskilt stöd till exempel om studerande haft problem med den psykiska hälsan. I elevhälsans psykologers och kurators arbete ingår även individuellt arbete för att stöda de studerandes välmående.

och

2. konstatera att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Välfärdsområdesstyrelsen godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse

Ersättare Valle samt 11 andra ledamöter lämnade på välfärdsområdesfullmäktiges sammanträde den 13 juni 2023, § 38, in motionen Kostnaderna för barnskyddet och antalet placeringar av barn utom hemmet måste fås ned i Västra Nylands välfärdsområde.

De som lämnat motionen önskar att Västra Nylands välfärdsområde strävar efter att kartlägga hurdan hjälp familjer som är klienter inom barnskyddet behöver och strävar efter att minska antalet placeringar utom hemmet och erbjuda hjälp och stöd för hela familjen. Det gäller både nya familjer och sådana familjer som redan är barnskyddsklienter. Omhändertagande ska vara en sista åtgärd som ska undvikas på alla sätt. De som lämnat motionen önskar att det ska göras en kartläggning av vilka barn som skulle kunna återvända hem till sina föräldrar.

Enligt 26 § i förvaltningsstadgan har fullmäktigeledamöterna rätt att lämna in motioner i frågor som hänför sig till välfärdsområdets verksamhet. På en motion som inte påverkar budgeten och som undertecknats av minst 15 fullmäktigeledamöter ska välfärdsområdesstyrelsen så fort som möjligt men senast ett halvt år efter att motionen lämnats in förelägga ett svar för behandling i välfärdsområdesfullmäktige.

Bilagor

- 1 Varavaltuutettu Vallen valtuustoaloite: Lastensuojelun kustannukset ja lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle on saatava Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella vähenemään /

Ersättare Valles fullmäktigemotion: Kostnaderna för barnskyddet och antalet placeringar av barn utom hemmet måste fås ned i Västra Nylands välfärdsområde

Tilläggsmaterial

För kännedom

Beslutshistoria